

La Col·legiata Basílica de Santa Maria, coneguda popularment com La Seu, presideix el paisatge de Manresa. MARC ROVIRA

ESPIRITUALITAT AL COR DE CATALUNYA LA CIUTAT, EL CAMÍ, L'ACOLLIDA I LA LLUM

CRISTINA PUIG

MARXO DE BARCELONA amb sol i 17 graus de temperatura i la capital del Bages, a 50 quilòmetres, em rep amb una espessa boira i set graus menys. He quedat amb en Natxo Tarrés, cantant del grup manresà Gossos i un dels millors ambaixadors de la ciutat. Avui serà el meu guia i l'estona que estarem junts descobriré que és molt més que un músic. De fet, la música és només el vessant més popular d'un home inquiet, que des que era petit no ha parat de fer-se preguntes i de buscar el seu lloc en aquest món. Un home amb uns valors molt profunds i arrelats, que voldria transmetre al seu país, i d'una gran espiritualitat. La prova, el lloc on em cita. És la Cova de Sant Ignasi, un dels indrets més visitats de la ciutat, sobretot pels de fora. "Hi ha gent de Manresa que no sap ni què és ni què s'hi fa, aquí dins", m'explica mentre entrem en una església. De fet, sóc jo qui em penso que el que farem és visitar una església, perquè quan serem a dins ens hi esta-

rem gairebé dues hores descobrint amagatalls d'un edifici grandios, modern, que no s'acaba mai i que és una autèntica meravella. Comença a sortir el sol i, abans d'entrar, el Natxo fa que em giri i miri Montserrat, que ara sense boira ja es pot contemplar bé des d'on som.

Practicar el silenci

La Cova de Manresa és un conjunt arquitectònic aixecat sobre una balma al voltant de la qual s'ha construït el Centre Internacional d'Espiritualitat. És el bressol dels jesuïtes. Aquí sant Ignasi de Loiola s'hi va estar onze mesos i diuen que és on va fundar els exercicis espirituals que han guiat la Companyia de Jesús. Això passava el 1522 i Manresa es prepara per celebrar, d'aquí set anys, el cinquè centenari de la seva estada. Uns actes que volen projectar la capital del Bages al món i promocionar-la com a referent de pelegrinatge. El fet que el papa Francesc sigui també jesuïta ha con-

tribuit al ressò d'aquest indret. "L'hem convidat per carta i per e-mail, també se li ha lliurat en persona i esperem que vingui a conèixer-nos", ens diu Lluís Magriñà, director del centre des de l'octubre i amfitrió nostre. Aquí molta gent ve només a practicar-hi el silenci. El Natxo, que viu precisament de fer tot el contrari, cada dimarts s'hi acosta a meditar, sempre que els seus fills, de quatre anys i dos mesos i mig, el deixen. "Si no medito, si passen dies sense autoobservar-me i connectar amb mi mateix, no tiro", m'explica. Pot semblar molt hippie tot plegat, però mentre l'escolto m'agafen unes ganes boges d'aprendre a fer-ho. No els hi aniria malament, a uns quants, practicar una mica de recolliment en silenci, penso. Insisteix molt que la grandesa d'aquest lloc és que ningú et demana a quin Déu veneres. Som en una església però els dies de meditació s'hi reuneix gent de totes les religions.

CIUTAT

“Ecoltant les explicacions sobre la Cova de Sant Ignasi, m’adono com és de desconeguda la ciutat per a molts mentre a l’altra punta de món hi ha gent que fa les maletes només per venir-hi a buscar silenci”

◀ VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

Els monjos jesuïtes que custodien el centre són gent molt oberta, m’explica, “tant que cada tres mesos, pels solsticis i equinoccis –em diu– s’enretiren els bancs i la gent s’asseu a terra en posició de ioga per fer una hora de meditació musical”. I el Natxo des de l’altar els acompanya amb la seva música. Ho feu tots els de Gossos?, pregunto. “No –em respon–, aquí el raret sóc jo”, iriu. Certament la paraula *meditació*, des de la desconexió més absoluta, desperta molts recels.

Religiosos i executius

La Cova de Sant Ignasi ofereix els seus espais a qui els vulgui, ja siguin persones individuals o grups. Mentre ens ensenya els diferents pisos, el jardí, la cuina, les aules, els menjadors i les habitacions –n’hi ha 75 per allotjar els visitants–, Lluís Magriñà ens explica que ara mateix s’està impartint un curs d’immersió ignasiana de sis setmanes a un grup de 36 persones que vénen de 21 països diferents. Durant el recorregut ens els trobem fent un descans a la terrassa. Hi ha pakistanesos, indis, australians, que aprofiten que s’ha aixecat el dia per contemplar l’edifici de la Seu, l’altre gran emblema de Manresa. ¿Són majoritàriament religiosos?, pregunto. “Generalment sí, però també hi ha mestres, laics i empresaris que volen experimentar”, diu Magriñà. M’explica que fa poc va venir un grup de 42 executius a reflexionar per crear bon ambient a l’empresa. “Van començar amb una hora de silenci i van al·lucinar, van tornar com nous”.

La Cova és un centre interreligiós conegut mundialment. “Tu li dius a qualsevol jesuïta que et situï Manresa al mapa i ho sap fer”, i mentre ens ho explica ens ensenya un mapa en el qual hi ha assenyalats 60 centres i institucions que porten el nom de Manresa al món. “¿Sabeu que a la República Dominicana hi ha uns gelats que es diuen Manresa?”, iriu. Ecoltant les seves explicacions, que transmet amb entusiasme, m’adono com és de desconeguda la ciutat per a molts, començant per mi, mentre que a l’altra punta de món hi ha gent que fa les maletes només per venir-hi a buscar silenci. Vist l’èxit de convocatòria, l’eslògan “Manresa és camí, acollida i llum”

El músic Natxo Tarrés amb Cristina Puig a la Cova de Sant Ignasi, parada obligada d’un recorregut per Manresa. MARC ROVIRA

–amb què la ciutat es prepara per als actes del 2022– és tot un encert.

A les golfes que són al quart pis i que fan una mica d’olor d’encens, hi ha les sales de meditació contemplativa. Tenen parquet a terra, coixins i des dels ulls de bou veiem el convent de Santa Clara, residència de Sor Lucia Caram, una altra il·lustre manresana, en aquest cas d’adopció. He entrat en una església i després de tot el que acabo de veure tinc la sensació d’estar més aviat en un centre de ioga que no pas en una residència gestionada per monjos jesuïtes. ¿Però aquí hi feu missa?, pregunto. Fan missa cada dia a dos quarts de vuit del matí i els diumenges a les dotze.

Quan ens acomiadem d’en Lluís, el Natxo ens explica que és descendent del pare Pere Tarrés, un tiet avi a qui va dedicar un documental el 2004 quan el van beatificar. I tot i no ser una persona creient en el sentit estricte de la paraula, aprofitant que parlem del seu avi sant, el Natxo elogia tots aquells grans

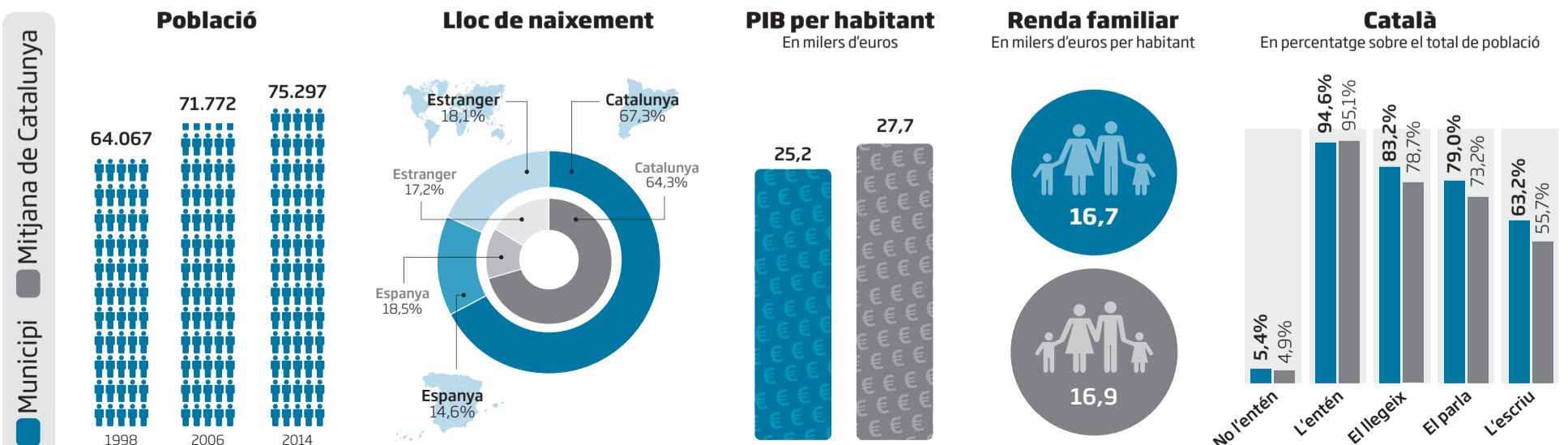
savis i bones persones que “entre el 1900 i el 1950 van quedar atrapades primer per la República, per massa catecistes, i pels nacionals després, per massa catalanistes”. I després d’aquestes dues hores intenses d’acostament al silenci interior, marxem a buscar un altre vincle del nostre guia amb Manresa.

El bressol de Gossos

Anem al passat. Som a l’Institut Lluís de Peguera, un edifici modernista al bell mig de la ciutat on el Natxo va estudiar dels 13 als 18 anys. Per a molts manresans ha sigut el centre d’educació secundària de referència, però el Natxo no en té especial bon record perquè sempre va tenir la sensació de no encaixar-hi. “No vaig ser un bon estudiant perquè no trobava la meua vocació i no vaig aprofitar gaire el temps”, m’explica mentre em porta al lloc del qual conserva més bon record. No és una aula, ni el pati, ni la biblioteca. És una finestra. “En aquesta finestra m’hi podia passar

hores i hores pensant, perquè quan no m’interessava la classe sortia aquí i sempre m’hi trobava algú”, recorda el Natxo.

Un dels que va trobar sovint va ser l’Oriol Farré, també membre de Gossos, amb qui anava a classe. Aquí va néixer la seva amistat i la seva passió per la música. “Però la música era sobretot una fugida, més que no pas una opció professional”, em diu. Amb en Roger Farré i en Juanjo Muñoz van acabar de formar el grup i poc s’imaginaven aquells quatre joves que la banda de l’institut acabaria venent 500 còpies en una setmana de la seva primera maqueta. Gossos va començar a sonar fort quan la febre del rock català ja començava a anar de baixa, però ells eren els més joves i feien de teloners als quatre o cinc grups que tot hom coneixia i admirava. Va passar el tren de la música i el van agafar, i des d’aleshores ja han passat 22 anys i el grup celebra aquest aniversari tocant

RACONS

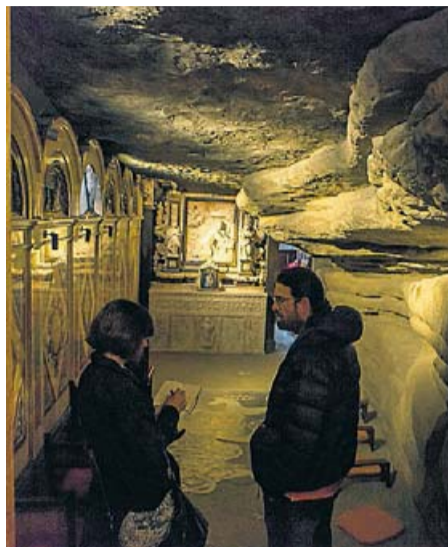
per tot Catalunya amb la gira 22. Malgrat que considera que va ser un mal estudiant, el Natxo va acabar fent ciències pures. A l'hora de triar universitat es va plantejar fer periodisme. De fet, va estar fent pràctiques al *Regió 7*. "El periodisme és una eina per reflexionar sobre la vida", però al final em confessa que va acabar estudiant història.

Projecte cultural d'èxit

D'aquesta manera em defineix el Natxo Tarrés el tercer i últim lloc que m'ensenyarà de Manresa. Es tracta del Teatre Kursaal, a cinc minuts a peu de l'institut i on arribem baixant per la rambla. "A Manresa no en diem rambla, sinó passeig", em corregeix. Mentre caminem em parla del projecte Irehom - Institut de Recerca Holística de Montserrat-, del qual forma part. Explicar-ho amb detall ens ocuparia un altre reportatge sencer, però, a grans trets: "Fa d'altaveu d'una societat emergent que vol fer les coses d'una altra manera". Per a més informació, Irehom.org.

Arribem al Kursaal, el teatre de què tot Manresa se sent orgullosa. Va ser construït el 1927, però el Kursaal que avui visitem va tornar a veure la llum l'any 2007, després d'un procés de recuperació i rehabilitació que va impulsar la participació ciutadana i l'Associació Cultural El Galliner, que és la responsable de les programacions municipals de teatre, dansa i música de Manresa. "Aquest espai és públic i ha de permetre l'accés de la gent a la cultura. No pot ser que només vivim d'una cultura elitista, ha de ser transversal", em diu mentre m'assenyala els cartells amb la programació d'aquests dies. I recorda quan fa uns anys a Manresa s'hi programava tot el que ja feia mesos que s'havia vist a Barcelona i, en canvi avui, la programació està al mateix nivell. "És molt important que la cultura no es concentri només a Barcelona, i això avui és un lloc de referència".

Després de tot el que hem parlat i reflexionat avui, me'l miro i penso que el discurs del Natxo hauria d'inspirar alguns polítics. Si per ell fos hauria d'existir la conselleria de la Felicitat. "Si parles amb un polític, t'oblides que ho és i li demanes amb sinceritat que et digui què desitjaria, segur que et contesta: «Ser feliç». Me'l miro i afegeix: «Hòstia, doncs per què no treballes per fer felices les persones?», els dic jo". ✖

La Cova, la Manresa ignasiana

L'any 1522 Sant Ignasi de Loiola, fundador dels jesuïtes, va baixar a peu de Montserrat a Manresa i es va allotjar durant onze mesos en aquesta Cova sobre la qual s'aixeca el Centre Internacional d'Espiritualitat. Durant el seu recolliment va escriure els cèlebres *Exercicis espirituals*. El santuari que s'hi ha aixecat al damunt s'ha convertit en un dels referents mundials del món ignasià. Manresa vol aprofitar la celebració dels 500 anys de la seva estada i projectar la ciutat com a destí de turisme espiritual.

L'institut, a la recerca d'una vocació

L'Institut Lluís de Peguera, situat a la plaça d'Espanya, és un gran edifici a cavall entre el Modernisme i el Noucentisme. Va entrar en funcionament el 1927 i porta el nom d'un jurista manresà especialitzat en dret criminal i processal. L'institut és un referent en l'ensenyament secundari a la Catalunya Central. Recolat en una finestra d'aquest institut, Natxo Tarrés buscava el seu lloc al món. Aquí va néixer l'amistat entre els membres del grup Gossos i també la banda, que aquest any celebra 22 anys als escenaris.

Un projecte nascut de la participació ciutadana

El Teatre Kursaal de Manresa és un dels projectes culturals de què més orgullosos se senten els manresans. La degradació que havia patit i l'oblit en què havia caigut van fer que l'any 1995 es creés l'Associació Cultural El Galliner amb l'objectiu de treballar per a la recuperació del teatre. Avui s'encarreguen també de la seva programació estable. Té un espai gastronòmic, una sala amb 800 localitats i una altra amb 200 i també ofereix formació en dansa, circ, teatre musical i altres arts escèniques.

'IN SITU'

UNA CIUTAT PER DESCOBRIR

FRANCESC COMAS

CRONISTA

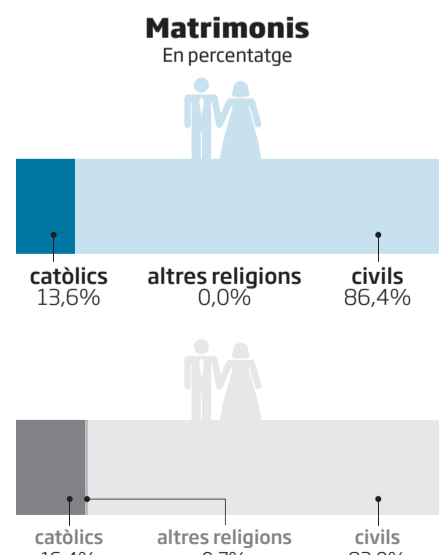
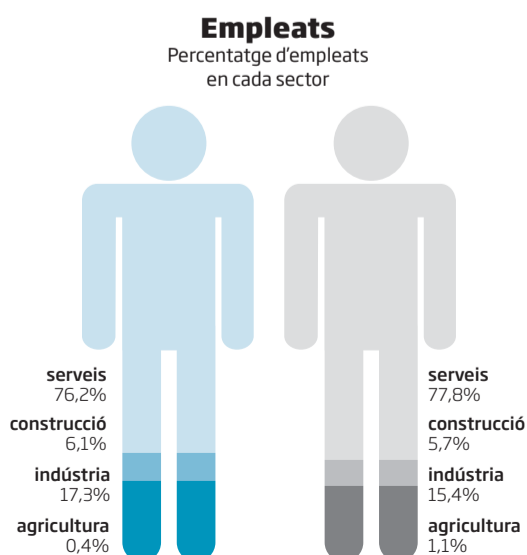
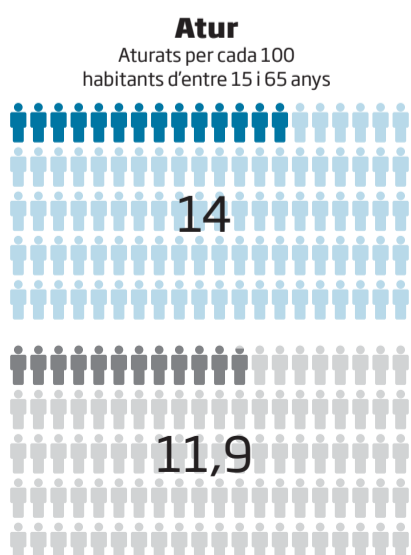
Per a molts catalans Manresa és aquella ciutat grisa de la Catalunya Central on fa molt fred i hi ha un equip de bàsquet de l'ACB que, malgrat que fa 42 anys que hi juga i va guanyar una lliga, sempre se'n parla com l'equip modest de la lliga.

Però Manresa és molt més que això. És una ciutat amb més de mil anys d'història, amb un passat medieval important, com es pot veure en la basílica de la Seu, del segle XIV, o la Sèquia, una obra d'enginyeria civil medieval que es va construir fa sis-cents anys per portar l'aigua del Llobregat a través d'un canal de vint-i-sis quilòmetres fins als camps que envoltaven la ciutat i crear riquesa.

O la ciutat on fa quasi cinc-cents anys va arribar un pelegrí de Montserrat, hi va fer estada durant quasi un any i s'hi va inspirar per escriure els *Exercicis espirituals*. L'any 2022 la ciutat celebrarà l'arribada de sant Ignasi de Loiola i l'empremta que va deixar. Una mostra del seu pas són els edificis barrocs de la Cova i la Coveta i el Centre Internacional d'Espiritualitat, que acull cada any persones de tot el món.

Una ciutat amb edificis modernistes com el Casino, descrit admirablement per Joaquim Amat Piniella en l'obra *El casino dels senyors* i que avui s'ha reconvertit en la biblioteca central i un centre cultural. I al seu costat el teatre Kursaal, amb una de les programacions més importants de Catalunya.

Però malgrat el seu llegat cultural i artístic, és una ciutat que no ven ni es ven. Una bona part de culpa és dels mateixos manresans, que tenim tendència a una baixa autoestima, a no valorar prou una ciutat que s'ha modernitzat des del punt de vista urbanístic els últims anys i a no exercir prou el paper de capital de la Catalunya Central. Ens falta una mica de confiança i orgull per estimar-la més i vendre-la millor. ✖

Font: Elaboració pròpia / Gràfic: ARA

MIRADES

Història i espiritualitat van de bracet a Manresa. La ciutat, que el 2022 celebrarà els 500 anys de l'arribada de sant Ignasi de Loiola, fundador de la Companyia de Jesús, té el repte d'aprofitar el seu passat per convertir-se en centre d'atracció turística, cultural i comercial. Al marge de l'herència jesuïta, com la Cova, té l'atractiu de la Seu, la basílica del segle XIV que és el màxim exponent del gòtic manresà i que es conjuga amb les construccions romàniques a la capital del Bages. MARC ROVIRA

CONCURS

'El més llest del poble'
Participa-hi a la web:
d.ara.cat/lest

